

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

за изменение на Гражданския процесуален кодекс

Обн. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.63 от 15 Юли 2008г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.13 от 16 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.100 от 21 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.5 от 14 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.45 от 15 Юни 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.49 от 29 Юни 2012г., доп. ДВ. бр.99 от 14 Декември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.

§ 1. В член 417 точките 1, 2, 7 и 8 се отменят.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 2. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на
2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Вносител: Димитър Кирилов Байрактаров и група народни
представители

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение на Гражданския процесуален кодекс

Предложеният законопроект предвижда отменянето на точки 1,2,7 и 8 на член 417 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) :

Според разпоредбата на този член заповед за изпълнение, т.е. изпълнителен лист срещу длъжник, съдът може да издаде без да призовава длъжника.

Тази процедура може да е законосъобразна, когато задължението е следствие на нотариален акт, спогодба или друг договор (т.3), извлечение от регистъра на особените залози (т.4 и 5), договор за залог или ипотечен акт (т.6), запис на заповед, менителница и пр. (т.9), т.е. когато имаме съгласието на страната по сделката, която е длъжник, изпълнението да започне без допълнителна съдебна процедура.

Когато обаче имаме акт на административен орган (т.1), акт за установяване на частно държавно или общинско вземане (т.7), акт за начет (т.8), независимо че страната, която е обявена за нарушител или за длъжник е уведомена чрез този акт каква е глобата или задължението, което му е определил административният орган, редно е този административен акт да мине през съда. Съдът да го прецени както по основание, така и по същество, т.е. по размер, ако лицето (нарушителят, длъжникът) оспорва изцяло или отчасти действията на този административен орган.

Ако приемем актовете на административните органи за безапелационни доказателства, това означава да разтворим още по-широко врати за произвол на държавната и общинската администрация, да насърчаваме корупцията и организираната престъпност, което за съжаление вече е факт.

Именно затова чл. 6 на Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (а тази конвенция има предимство пред вътрешното ни

законодателство по силата на чл. 5(4) на конституцията) разпорежда: *“Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения или основателността на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона. Съдебното решение се обявява публично, но пресата и публиката могат да бъдат отстранявани по време на целия или на част от съдебния процес в интерес на нравствеността, обществената и националната сигурност в едно демократично общество, когато това се изисква от интересите на непълнолетните лица или за защита на личния живот на страните по делото или, само в необходимата според съда степен, в случаите, когато поради особени обстоятелства публичността би нанесла вреда на интересите на правосъдието. В тези случаи задължение на съда е да мотивира основанията си за тези ограничения.”*

Проблемът е фундаментален от гледна точка на философията на правото и неслучайно се регламентира в чл. 6 на Европейската конвенция. В правовите държави държавната власт се разделя на законодателна, изпълнителна и съдебна (чл.8 на Конституцията на РБ). Задължителни за всички държавни органи, за организациите и гражданите са законите и решенията на Народното събрание (чл.86 ал.2 на конституцията). Актовете на изпълнителната власт (т.е. на държавната администрация и на общинските власти) не могат да задължават гражданите и обществото. Те се издават въз основа и в изпълнение на законите (чл. 114, 115, 116(1) на конституцията) и тяхната цел е да подпомагат и улесняват държавните и общинските служители в действията им по прилагането на законите.

Не би могло и да бъде другояче. Изпълнителната власт затова се нарича изпълнителна, за да изпълнява волята на народа така, както е разписано в конституцията. Една наредба например, не може да задължава непосредствено гражданите, но ако тази наредба е издадена в стриктно съответствие със закона, то законът, на който се позовава наредбата, а не самата наредба задължава гражданите. Така е в правовите държави. Така е разписал и Върховният законодател – Седмото Велико народно събрание.

Що се отнася до т. 2 на чл. 417 ГПК - изпълнителен лист да се издава въз основа на документ или извлечение от счетоводните книги, без съдът да призовава лицето, обявено за длъжник, това е абсурд, съществуващ вероятно само в нашето “право”. На какво правно основание се допуска, че документът

или извлечението от счетоводни книги вярно отразява съдържащите се в него факти и обстоятелства, а не е документ с невярно съдържание?

Да вземем случаите с “Топлофикация”: нито една нейна фактура не може да бъде доказана в съда нито по размер, нито по основание. Затова енергийното лоби е наложило такъв текст на чл. 417 в ГПК. Именно по силата на този антидемократичен текст десетки хиляди граждани научават, без да е имало справедливо и публично гледане на делото им в съда, че срещу тях вече има влязла в сила заповед за изпълнение. С този член категорично се нарушава правото на защита на лицата, страни по съдебен спор и им се отнема правото на справедлив процес. Исканите за отменяне точки в чл. 417 от ГПК нарушават и редица международни актове, по които Република България е страна, а именно: Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори /включително на договорите за банков кредит/, чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и на принципа на ефективност при прилагане на правото на съюза, както вече посочихме и чл. 6, чл. 13, чл. 14 от Конвенцията за защита правата на човека и много често и на чл. 1 от Протокол № 1 към Конвенцията защитаващи правото на собственост. Много физически и юридически лица в Република България загубиха своето имущество заради съществуването на чл. 417 от ГПК. Отмяната на посочените точки ще защити правата на правните субекти за в бъдеще, без пострадалите досега лица да получат защита на техните права.

Вносител: **Димитър Кирилов Байрактаров и група народни
представители**